SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 92. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 15, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ТРАВНЯ 1992. Ч. 92. РІК XCIX.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ДІЄ

Київ (УНІАР) — Тут у вівторок, 12-го травня, розпочала свою працю сесія Верховної Ради України. Депутати погодилися з першим питанням денного порядку розглянути питання про механізм здійснення соціяльного захисту населення.

Міністрові внутрішніх справ України Андрієві Василишинові та голові Служби Національної Безпеки України Марчукові доручено розглянути справу перебування на території України озброєних угурпувань з інших країн, у першу чергу, козаків з Росії.

Комісіям Верховної Ради доручено підготувати і запропонувати на розгляд ВР проєкти законів про податки з юридичних осіб, про вибори голів місцевих Рад тощо.

Загинув представник українського Руху

Степанакерт, Нагорний Карабах. — Тут під час ракетного обстрілу азербайджанською артилерією минулої п'ятниці, 8-го травня, був смертельно поранений представник українського Руху Микола Качмар.

Цю вістку у понеділок, 11-го травня, подав речник організаційного комітету Міжнародного конґресу прав людини. Після поранення М. Качмара негайно відставлено літаком до єревану. Однак, не зважаючи на всякі можливі заходи лікарів, М. Качмар помер в суботу, 9-го травня.

Відбудеться нарада країн СНД

Київ (УНІАР). — В Ташкенті у понеділок, 11-го травня, відбулася нарада керівників зовнішньополітичних державних управлінь країн Співдружности Незалежних Держав (СНД), в якій взяв участь заступник міністра закордонних справ України Борис Тарасюк.

На нараді підготовано порядок денний для зустрічі на найвищому рівні, яка має відбутися в п'ятницю, 15-го травня. Всього до порядку денного внесено 16 точок з трьох груп проблем: економіки, військових питань і прав людини. Має бути обговорений розділ активів і пасивів колишнього державного банку СССР, формування сил для підтримання миру та про права депортованих народів і національних меншин.

Відповідно до директиви міністерства оборони України до 15-го червня 1992 року деякі військові частини і військові містечка Одеської і Прикарпатської військових округ будуть передані державному комітетові у справах оборони державного кордону.

Комісії СФУЖО вже працюють

Торонто. — Пресова служба 6-го Конґресу СФУЖО подає до відома, що 9-го квітня на сходинах Організаційного комітету оформлено вісім комісій, які вже розпочали працю в підготові 6-го Конґресу: Адміністративно-організаційна комісія — голова Оля Заверуха. Програмова комісія — голова Галя Бонк-Галамай, Бенкетова — голова Марія Шкамбара, Реєстраційно-верифікаційна — Ярослава Шеремета, Пресово-інформаційна — голова (українська преса), Іроїда Винницька, голова (англомовна преса) — Леся Шимко, Мистецько-імпрезова — голова Марія Підкович, Комісія визначних гостей — голова Леся Шуст, Комісія гостинности — голова Божена Іванусів, редакторка Конґресової книги — Ярослава Зорич.

До кожної комісії входять три до п'ять членів, в разі потреби і більше. На звернення Екзекутиви СФУЖО управи складових організацій, які мають організаційні клітини в Торонто, призначили відповідне число своїх членів до праці в комісіях.

Програмова комісія вже намітила ряд тем, що їх у формі панельних дискусій слід обговорити на Конґресі.

Як ми вже повідомляли 6-ий Конґрес СФУЖО відбудеться в Торонто в днях 29-го жовтня до 1-го листопада.

ВШАНУВАЛИ ОТАМАНА С.ПЕТЛЮРУ

Полтава (УНІАР) — Тут у неділю, 10-го травня близько 300 громадян міста біля Успенської дзвінниці УАПЦ відзначили 113 річницю від дня народження Симона Петлюри. Відправлено Панахиду та відбуто святочний мітинґ, на якому виступали представники УРП, Руху та інші, прославляючи видатного сина українського народу. У виступах наголошувалось на негайній необхідності консолідації демократичних сил і закликалося не забувати лекцій минулої історії. Після мітинґу громада з українськими прапорами вирушила до місця де стояв будинок, в якому мешкала родина Петлюри.

Плянують перші Клюби Лайонс в Україні

Українські гості в Лайонс Клюбі в Бабилоні (зліва) ред. І. Длябога, д-р Ю. Туниця, д-р Шелеґеда, господарі Ф. Ґармесон і Ю. Дранс.

Бабилон, Н. Й. — Тут місцевий Клюб Лайонс влаштував зустріч його членів в числі 65 осіб із гостями з України, розглянувши можливість заснування таких клюбів в Україні.

Ініціятором цієї ідеї є президент Лайонс Клюбу в Бабилоні, активний член Українського Народного Союзу, член Управи 327-го Відділу Юрій Дранс. За його почином відбулася тут при кінці квітня зустріч, в якій взяв участь губернатор Лайонс Клюбів Фред Ґермесон і гості з України — д-р Юрій Туниця, професор економіки і голова Відділу екології Університету ім. Івана Франка у Львові, та д-р Белла Шелеґада, професор економіки і заступник ректора в Донецькому Інституті Торгівлі. Ред. Ігор Длябога відчитав слово Анатолія Т. Олійника, секретаря Української Місії при ООН, про Україну сьогодні.

Провідники популярного Лайонс Інтернешенел нараховує 1,500,000 членів у світі зорґанізованих 40,000 клюбах в 178 країнах, виказали тепер зацікавлення відкриттям подібних клюбів в Україні. Тому саме запрошено на зібрання Лайонс Клюбу представників сьогоднішньої України і Лайонс Клюб в Бабилоні заініціював та буде спонзором перших клюбів, які мають постати у Львові і Донецькому. Завдяки старанням президента Лайонс Клюбу в Бабилоні, ця ініціятива буде підтримана фінансово цілим Лайонс дистриктом 20—С, який охоплює 55 клюбів в повіті Саффок.

Вийшли спогади Д. Куп'яка

Торонто. — Минулого року появилася 431-сторінкова книжка Дмитра Куп'яка п. з. „Спогади нерозстріляного". Обкладинка роботи Миколи Бідняка.

Василь Барладяну про твір Д. Куп'яка пише: „Це спомини тільки одного українця. Тих, що могли б написати свої спогади чи доповнити Дмитра Куп'яка немає вже на землі: вони загинули в боротьбі з польськими, німецькими чи совєтськими окупантами. І тільки тому саме Д. Куп'якові судилося написати про події, які вже є історією і водночас тільки частиною тієї важкої боротьби, що вже віки не припиняє наш нарід, бо його вороги не бажають піти з нашої землі добровільно. Але й сам

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА наложили санкції на Росію й Індію

Вашінґтон. — З'єднані Стейти Америки неодноразово протестували проти намірів Головного управління космічними дослідженнями Росії продати індійській організації у справах космічних досліджень кріоґенні ракетні двигуни. Однак Росія й Індія не відмовилися від цієї операції, і Вашінґтон у понеділок, 11-го травня, наложив санкції на обі згадані вище організації, заявивши, що продаж двигунів є порушенням міжнародного режиму контролі за ракетною технологією.

Індія заявила, що придбання двигунів дозволить їй запускати власні супутники зв'язку, однак Вашінґтон побоюється, що куплена в Росії технологія допоможе Індії обзавестися засобами достави зброї масового знищення. У 1974 році Індія провела вибух нуклеарного пристрою і нині має або нуклеарні бомби, або можливість для їх виготовлення. Індія розробила також програму створення власних балістичних ракет.

Речник Державного департаменту Ричард Бавчер заявив, що ЗСА відмовляються на два роки продавати будь-які товари дослідним космічним організаціям і щось у них купувати. Коли Вашінґтон попереджував Індію публічно і дипломатичними каналами, що угода з Головним управлінням космічних досліджень може повести за собою санкції, індійська преса обвинуватила З'єднані Стейти у спробах вмішування у внутрішні справи країни. Теперішня заява Державного департаменту викликала нову бурю протестів.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Барбара Кроссет пише, що цей епізод неприємний для Індії і з тієї причини, що після розпаду колишнього оборонця — Совєтського Союзу вона намагається встановити тісніші зв'язки зі З'єднаними Стейтами Америки.

М. Захарка переобрано на голову Округи УНСоюзу у Перт Амбой

М. Захарко

Дня 7-го березня 1992 року Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Перт Амбой, Н. Дж. відбув Річні загальні збори. Наради відбулися в залі церкви св. Михаїла в Мелвіллі, Н. Дж. У висліді цих нарад, до Управи на 1992 рік увійшли: Михайло Захарко — голова, Василь Бойко — заступник голови, Софія Лонишин — секретар та Іван Бабин — касир. Контрольна комісія складається з таких осіб: Василь Матковський — голова, Петро Барлецький та Степан Захарко — члени.

М. Захарко відкрив збори та привітав головного касира УНСоюзу Олександра Благітку. Хвилиною мовчанки вшановано померлих членів Округи.

Нарадами провадила Президія: Осип Риник — голова, Василь Бойко — секретар. Наради прийняли запропонований порядок нарад та відчитаний протокол з останнього засідання, яке відбулося 23-го лютого 1991 року. Звіти членів управи Округи започаткував голова М. Захарко. Він подав коротко про свою участь на Союзівці у засіданні голів округ УНСоюзу. Він також звітував про участь цілої Округи у демонстрації у Вашінґтоні та подякував всім за поміч у цій акції.

Опісля звітував касир І. Бабин про стан каси Округи. С. Захарко, від Контрольної комісії потвердив

(Закінчення на стор. 3)

ВІЙСЬКА СССР НА ЗАХОДІ СТАНОВИТИМУТЬ СТРИЖЕНЬ РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ

Москва. — Пресове аґентство ІТАР-ТАСС повідомило, очевидно на підставі російських урядових джерел, що колишні окупаційні совєтські війська на Заході, зокрема в Німеччині, які згідно з договором мусять бути виведені до кінця 1994 року, становитимуть стрижень нової російської армії. Про це повідомив представників засобів масової інформації перший заступник голови Верховної Ради Російської федерації Сєрґей Філатов, який очолював парляментарну делеґацію депутатів, котра не тільки відвідувала стаціоновані в Німеччині військові частини колишнього СССР, але зустрічалась з офіційними німецькими урядовими представниками.

Виступаючи в середу, 13-го травня на пресовій конференції в приміщенні російського парляменту С. Філатов підкреслив високий моральний стан військових частин в Німеччині, які неформально тепер підлягають Росії, хоч, як він до цього признається, в цій справі не було підписано жодних договорів, ані на міжнародному форумі, ані між країнами Співдружности Незалежних Держав. Боріс Єльцин, теперішній президент, прем'єр-міністер, голова Ради оборони Росії тощо, заявив, що Росія вважає себе спадкоємцем кокишнього СССР і тому всі добра імперії, живий і нерухомий інвентар, маєтки, фінансові вклади — належать Росії, яка, доречі, ніколи не виходила з Союзу.

Таке російське крутійство допомогло росіянам накласти руку також на всі окупаційні армії в Німеччині, Чехо-Словаччині, Польщі, Мадярщині, а тепер вони пробують те саме робити в колишніх республіках СССР, які вміжчасі проголосили свою незалежність, — кажуть деякі аналітики і політичні спостерігачі.

С. Філатов поінформував журналістів про пляни формування російської армії. Він підкреслив, що для цього парляментові Росії прийдеться прийняти ще декілька додаткових законів у яких соціяльна охорона військовиків мусить бути забезпечена. Він додав, що виведення війська з Німеччини відбувається за заздалегідь випрацюваним пляном і з допомогою уряду Німеччни. Філатов повідомив, що його група має намір відвідати також інші країни де ще залишилися військові частини колишнього СССР.

Маючи на думці німецькі більйони марок, які німецький уряд витрачає на програму виведення колишніх совєтських військ, заступник міністра закордонних справ Росії Боріс Пастухов заявив, що також самі вояки роблять все можливе, щоб залишити за собою „добру пам'ять" в німецькому народі. Деякі, зокрема консервативні німецькі газети пишуть, що ця „пам'ять" про перебування окупаційної совєтської армії в Німеччині мабуть закарбується в мозках німецького народу на століття.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК 11-го травня, президент Джордж Буш відвідав Філядельфію, місто, яке також має чимало нерозв'язаних соціяльних проблем. Вже на самому вступі під час розмови з кореспондентами Президента ЗСА заявив, що його турбують проблеми міських ґетто, які постепенно треба буде ліквідувати. У поїздці по бідних частинах міста Дж. Буша супроводжав колишній шеф філядельфійської поліції Віллі Вілліямс, якого недавно перевели на таке становище до Лос Анджелесу, але там він ще своєї функції не перейняв. Натякаючи на відвідини у Лос Анджелесі, Буш заявив, що його ціллю є створити двопартійну урядову комісію, завданням якої буде шукати шляхів ліквідації ґетто.

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ повідомили, що Департамент оборони ЗСА не буде більше фінансувати дослідів проєкту створення лазерної зброї, яка мала бути частиною проєкту стратегічної оборонної ініціятиви і при допомозі якої можна було зістрілювати ворожі атомові ракети в повітрі. Покищо не відомо, чи відмова від цієї лазерної зброї є частиною програми роззброєння, чи пентаґонівські стратеги дійсно вважають, що загроза для Америки від атомової атаки вже минулася. Поважніші аналітики і військові спеціялісти кажуть, що поспішне зменшення продукції і дослідів модерної зброї може заохотити майбутніх світових авантурників, наприклад, Китай і при зміні уряду Росія, порушувати встановлений порядок в світі.

ПОЗДОРОВЛЯЮЧИ АМЕРИКАНСЬКИХ жінок з нагоди Дня Матері, нюйоркський примас, Кардинал Джан О'Коннор, закликав губернатора Маріо Квомо, стейтовий уряд і леґіслятуру, прийняти закон про контролю абортів. Заява голови Католицької Церкви нюйоркської архидієцезії викликала критику борців за права жінок розпоряджати собою і занепокоїла деяких священиків у парохіях, які безпосередньо співпрацюють з народом. На їхню думку, Кардиналові О'Коннорові не треба було вмішуватись у світські справи і порушувати принцип відділення Церкви від держави.

ВИБОРЦІ ТЕКСАСУ, як виглядає, підтримують у передвиборах незалежного кандидата мультібільйонера Г. Росса Перо. Для того, щоб він міг фіґувати як офіційний кандидат йому треба було зібрати в Тексасі 54,275 голосів з підтримкою його кандидатури. У понеділок, 11-го травня, до льокалю виборчої комісії доставлено 90 паперових коробок з 225,000 підписаних петицій — майже п'ять разів більше, як цього вимагає виборчий закон. Також зібрано досить підписів в Ню Джерзі.

ЯК ЗАГАЛЬНО ПЕРЕДБАЧУВАЛИ політичні спостерігачі, президент ЗСА Джордж Буш долучиться до інших майже 100 лідерів світу, які візьмуть участь у світовій конференції, завданням якої є збереження чистоти землі. Конференція відбудеться в наступному місяці в Ріо де Жанейро, Бразилія. Дж. Буш заявив, що З'єднані Стейти Америки підтримують і будуть підтримувати в майбутньому збереження чистоти довкілля, бо деякі країни вже стоять на грані катастрофи.

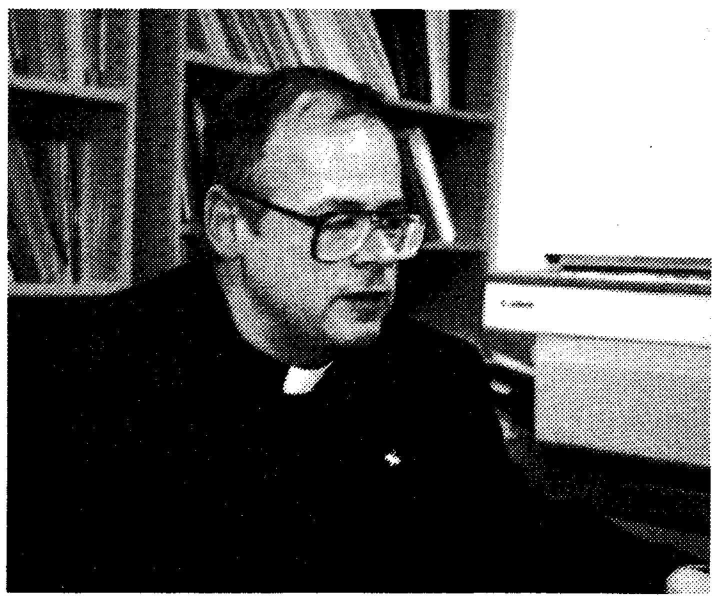
У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 12-ГО ТРАВНЯ, керівництво Европейської спільноти відкликало останніх спостерігачів, що ще перебували в Боснії і Ґерцеґовині, оскільки їхня присутність там стала занадто небезпечною. Керівник групи спостерігачів у Сараєво Антоніо душ Сантуш заявив: „У всіх нас є дружини і діти, про яких ми мусимо дбати". Група залишила боснійську столицю на чотирьох броневиках під блакитними прапорами ООН. „Якщо у нас з'явиться хоч тінь надії на те, що наша допомога знову потрібна, ми повернемося", — запевнив член групи англієць Джеремі Брейд.

АМБАСАДОР АЗЕРБАЙДЖАНУ в ООН Гасан Гасанов обвинуватив вірменську сторону в тому, що вона, захопивши місто Шушу, домагається остаточного вигнання азербайджанців з Нагорного Карабаху. На заклик Вірменії ввести в Нагорний Карабах миротворчі сили ООН Гасанов відповів, що така місія не матиме успіху, оскільки там іде справжня війна. В той же час Азербайджан і Туреччина звернулися до Ради Безпеки з проханням надіслати у Карабах групу спостерігачів для зібрання докладної інформації про характер збройного конфлікту і погляди його сторін.

ВІДВІДУЮЧИ Пуерто Ріко, колишній совєтський генерал-майор КҐБ Олег Калуґін, де він читав лекції в університеті і представив особисто читачам свою нову книгу, закликав Уряд З'єднаних Стейтів Америки розвинути сильнішу і більш прецизну пропаґандивну кампанію проти Куби і тамошнього президента-диктатора Фіделя Кастро. Калуґін, який працював в КҐБ чверть віку заявив, що ЗСА повинні затісни́ти ембарґо для вивозу і ввозу товарів на Кубу, накласти інші санкції проти тамошнього режиму. Калуґін вірить, що єдині ЗСА можуть покласти край комуністичній диктатурі на Кубі. Він не радить кубинським еміґрантам формувати „визвольну армію" чи військові з'єднання для висадки на „острів свободи", бо режим Кстра може впасти під тиском Уряду ЗСА без вжиття зброї. У Білому Домі заявили, що заява Калуґіна є його приватною справою і з нею він не звертався до жодної американської урядової установи.

„Бабуні зберегли релігію в Україні"

Отець І. Терлецький розказує про церковні справи в Україні.

Джерзі Сиdespite, Н. Дж. (Х. В-Ф). — Кожний день в житті редакції є виповнений, більш чи менш, щоденною рутиною. Одначе бувають також і такі дні, коли в редакцію нашого щоденника „Свобода" заходять цікаві особистості із різних прошарків українського суспільства в Україні та діяспорі.

Цим разом вітаємо в себе отця протоієрея Івана Терлецького, уродженця ЗСА, який виростав і вчився тут. Сьогодні він відвідує нашу редакцію щоб розказати нашим читачам, які труднощі мусить на кожному кроці поборювати Українська Греко-Католицька Церква в Україні. Отець І. Терлецький вже від вересня 1991 року перебуває в Україні, як один із викладачів Львівської Духовної Семінарії, що розташована в Рудному поблизу Львова.

Львівську Духовну Семінарію ім. св. Духа Української Греко-Католицької Церкви відновив у травні 1990 року при Преображенській церкві у Львові Митрополит Володими Стернюк. Одначе в дуже короткому часі стало очевидним, що так провадити навчання є неможливо з уваги на кількість семінаристів, число яких збільшалося з дня на день. Вирішено розглядатися за приміщенням, де можна б примістити понад три сотні семінаристів, викладачів та інших допоміжних членів семінарського складу. Не знайшовши нічого більш відповідного, в грудні 1990 року, вирішено перейти до приміщень літнього піонерського табору в Рудні біля Львова, хоча не

(Закінчення на стор. 3)

ФЕСТИВАЛЬ АНСАМБЛЮ „ВОЛОШКИ"

Дженкінставн, Па. — Школа українського танцювального ансамблю „Волошки" влаштовує Весняний фестиваль, який відбудеться у неділю, 17-го травня, в пансіоні парафії св. Архистратига Михаїла, 1013 Фокс Чейс ровд, Дженкінтавн, Па. Початок о год. 1-ій по полудні. В програмі: о год. 2-ій по полудні — виступ танцювального ансамблю „Волошки" та учнів школи, а також спортові ігри, виграші та буфет. За додатковими інформаціями слід звертатися до Ніни Прибольської (215) 235-4078.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Рана Лос Анджелесу не гоїться

Триденний бунт чорних у Лос Анджелесі, який проявився у вбивстві понад 55-ти осіб, у поранені кількасот, спаленні понад 2,000 кам'яниць та сплюндруванні сотень крамниць, стався в році президентських виборів і тому набрав ще більшого розголосу та ще складніших наслідків. Коли писані ці рядки — життя у Лос Анджелесі, другому поруч із Ню Йорком найбільшому місті Америки, вже трохи нормалізується. Поліційну годину відкликано, але частини Національної ґвардії все ще патрулюють на вулицях, але вислане туди президентом військо, силою коло 6,000 вояків, вже відкликано.

Пригадаймо, що безпосередньою причиною цього нещастя було звільнення лавою присяжних чотирьох білих поліціянтів, яких судили за важке побиття чорного моториста Родні Кінґа, який їхав із швидкістю 115 миль на годину, не давав себе арештувати, пручався та ще й мав за собою цілий кримінальний реєстр. А втім, на судовій залі висвітлювали відео із сцени, як били Кінґа: зняв цю сцену випадковий інший моторист. Вердикт присяжних був несподіванкою для самого прокурора та оборонців, але ніде у світі такого нема, щоб вбивати невинних людей, палити доми та розбивати й розкрадати все, що попаде під руки, у відповідь на несправедливий судовий присуд. А що подібний бунт чорних із убивствами невинних прохожих, паленням домів і плюндруванням крамниць відбувся у різних містах Америки у 1965 і 1967 роках, то ясно, що справжньою причиною такого масового вандалізму є низький рівень низів чорного населення, плюс розгульність чорної молоді.

Цікаво, що на заклик посадника Лос Анджелесу на адресу чорних — багато батьків молодих вбивників і грабіжників звернули крам, пограбований їхніми дітьми. На телевізійному екрані показували, як старша чорна жінка передає поліціянтам кілька пограбованих хутер — кожне вартости по кілька тисяч дол.

Коли ще обов'язувала у Лос Анджелесі поліційна година і семимільйонове місто ще не прочуняло від отого вибуху пристрастей, полетів туди президент Джордж Буш, щоб наочно перевірити заподіяну тому прегарному містові руїну. Привіз кілька мільйонів дол. допомоги на відбудову румовищ, обіцяв більше, відвідав поліційну станицю, перевів нараду з губернатором Каліфорнії та посадником Лос Анджелесу й виголосив промову із закликом до двопартійної співпраці над відбудовою Лос Анджелесу та над заходами, щоб такі трагедії більше не мали місця. Але заклик Буша пішов у пусте: Демократична партія рішила використати той триденний трагічний спектакль у Лос Анджелесі для партійно-політичної виборчої кампанії. Демократичний кандидат на президента Билл Клінтон заявив, що допомога Уряду приходить запізно і її замало. Всі чорні проповідники з Джессі Джексоном, кандидатом на президента в останніх виборах, виголошують промови по лінії Демократичної партії. Події в Лос Анджелесі вдарили по адміністрації Джорджа Буша, бо завжди так буває, що люди скидають вину на Уряд за кожну невдачу.

Таким чином — як це не дивно — триденний вандалізм у Лос Анджелесі став політичною проблемою, яка може пошкодити кандидатурі Буша. В останніх виборах всі південні стейти, заселені компактною масою чорних, голосували за Бушем — тепер це може обернутися, дармащо кандидатура Клинтона викликає поважні сумніви: цей губернатор маленького стейту Арканзас не має державницького формату, демагог у своєму стейті, латав державний дефіцит і аж ніяк не визнається у міжнародному світі, нічого не знає зі закордонної політики.

Шукаючи винуватців — скинули всю вину на поліцію, яка ніби злякалася юрби і мало реаґувала, хоч виарештовано тисячі осіб, здебільшого недолітків. Віцепрезидент Дан Квейл виступив в обороні поліції, як надто малу числом та виснажену важкою службою у цьому великому місті. Тепер думають, щоб вести нову процедуру для вибору присяжних суддів. Усе це пусті заходи: треба ґенерацій чорних, щоб їхній загал піднісся на вищий ступінь культури і щоб до мінімум скоротилось число молоді, яка втікає із шкіл, хворіє почуттям меншевартости і покладається на харчові картки та „велфер". Треба ґенерацій, щоб афро-американці зрозуміли, що це злочин і тотальний абсурд руйнувати самих себе.

Микола Бараболяк

У „СПІВДРУЖНОСТІ" З ПЛЕМЕНАМИ?

II

Їх близько 20 мільйонів (понад 16 мільйонів в Узбекистані, а хоч чотири у кордонах Туркменістану, Таджикистану і Киргизстану). Населення цих трьох республік більш-менш по 4 мільйони. А численні узбеки в тих країнах, покликуючись на особливе важливе історичне становище їх племени, підносять голову в цих чисельно слабших країнах. Чули ми який рік тому про різню узбеків із туркменами на території Туркменістану. Нагадуємо нижче про подібний кривавий конфлікт між узбеками і киргизами в Киргизії.

Усе написане, то наче пролог до думок, які насуваються після прочитання інтерв'ю, яке мала кореспондентка львівської газети „За Вільну Україну", Надя Деркач, з президентом Киргизії Акай-Уулу (з 11-го квітня ц. р.). Цікаво було б передати цілу цю розмову для характеристики психіки і настанов цих наших політичних „співдружників", але з уваги на місце — обмежимось. Виріс він в аулі. Студіював у Петербурзі, інженер-математик, професор, відтак президент Академії Наук Киргизії; покинув науку, коли обрали його президентом. На запит кореспондента про кривавий конфлікт між узбеками і киргизами в Оші — президент відповів: „Не виключено, що в Оші було іще страшніше ніж у Нагірному-Карабаху, бо навіть у Карабаху не було такого, щоб за два дні загинуло понад 300 чоловік. У цьому столітті події в Оші були найбільшою трагедією. Я дуже вдячний президентові Узбекистану, який проявив надзвичайну державну мудрість і волю — далеко не всі узбеки підтримали його в цьому — і ми припинили цю трагедію".

На запит про конфлікт між населенням півночі і в Киргизії півдня, де виходить таке, що якщо депутати з півночі голосують в справі якогось рішення на сесії Верховної Ради „за", то депутати з півдня будуть „проти", і навпаки, президент дав на те виминаючу відповідь; мовляв, південні киргизи більш культурно відсталі. Без сумніву грають тут ролю племінні льояльності. Був запит, чи є можливість виникнення великого історичного Туркестану на місце нинішніх республік. Акай-Уул відповів: „Ми азіяти надто різні, хоч раніше мали нас за однакових".

Ясно, що тут мова про племінну розмаїтість, а не дефінітивну національну окремішність у нашому розумінні. В розмові згадано теж про можливість поширення фундаменталістичних релігійних тенденцій на республіки, мова очевидно про впливи з Ірану. Президент виключає таку можливість, що мабуть і правильно, бо тяжко подумати, що тамтешнє мусулманське жіноцтво дало себе убгати у „чадари" і показуватись після підсовєтського лібералізму на вулиці тільки з відслоненими очима. Не виключає президент, одначе, якоїсь ісламської „співдружности", коли б нинішня розлетілась. Покищо азіяти за існуючу „Співдружність Незалежних Держав". Про теперішню „співдружність" ось що він каже: „Буду відвертим, СНД улаштовує нас корисно... тому кривив би душею, якщо б не признався, що на даному етапі СНД нам об'єктивно потрібна — і в аспекті загально-соціяльному й економічному". Одначе на питання, чи на його думку, Україна повинна теж продовжувати її членство в СНД, Акай-Уулу відповів, що Україна за її можливостями не уступається великодержавам світу і тому її стосунок до Росії не той, що нерозвинутих азійських держав.

Є в інтерв'ю й особисті нотки в розмові з президентом Киргизії: „До України я маю особливі почуття. Ще в дитинстві в нашому селі, по сусідству з нами, жила українська сім'я. Я був такий заприязнений із ними, що другою моєю мовою стала українська мова. В школі я товаришував з Надією Гомон — українкою. Вона відкрила мені чарівний світ Шевченка. Ця любов до поезії Кобзаря передалась моїй донечці. Вона не засипала доки я не прочитав їй Шевченка".

Якби там із тими національними сантиментами не було (читали про випадок із пам'ятником Шевченка!) мені ясно, що ми можемо мати з азіятами дружні торговельні стосунки, але політично співжити з ними у якійсь політичній „співдружності" — годі. Азіяти мусять триматись московської поли, бо їм або держатись тієї поли, або йти під ісламський фундаменталізм, самим не встоятись. В тому сенсі вони москвофіли, а нам з ними — не подорозі. Розвиток подій в Афганістані підтверджує теж погляд, що чи то Афганістан, чи Туркестан, чи котра інша з тих країн, вони не репрезентують ідеї здійснення національних аспірацій, вони ще не є втіленням нації. Там ще племена у стадії формацій. Бути нам у „співтоваристві" з ними?

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Лист до членів УНСоюзу

Український Народний Союз від початку свого існування старався плекати серед членів доброзичливість у взаємовідношенні, готовість допомоги у потребах, дбав про корисне виховання молоді і заохочував до громадської праці. У висліді члени нашої організації виявляли і виявляють щире розуміння повищих принципів корисного діяння і радо включаються у союзову „братську діяльність".

УНСоюз як і кожного року, так і в цьому, надасть одному з найбільших активних своїх членів почесне ім'я, а воно — „Братський Союзовець Року 1992".

Щоб здобути таке почесне ім'я, даний кандидат повинен виказатися помітною безкорисною заслугою у братській праці на терені УНСоюзу та харитативною і громадською працею поза Союзом. Кожний Відділ або член УНСоюзу може номінувати кандидата на згадане ім'я до 30-го червня 1992 року. В часі до 15-го липня покликане жюрі УНС вибере одного із номінованих кандидатів.

Після вибору УНСоюз автоматично передасть ім'я і прізвище успішного кандидата до Крайового Братського Конґресу Америки, де він/вона буде конкурувати з кандидатами інших братських організацій Північної Америки, ім'я якого — Фратерналіст на 1992 рік („Fraternalist of the Year for 1992").

Вибір кандидатів підлягає таким правилам:

1) кандидат мусить бути активним членом у відділовій праці під час його вибору,

2) посмертних номінацій не приймається,

3) не можуть бути обраними: члени Головного Уряду УНС, „Свободи" та „Українського Тижневика", їх працівники та урядовці, всі продавці асекурації УНСоюзу на повній платні і нагороджені цим почесним іменем в минулих роках.

Просимо слати на адресу братського координатора наступні дані про кандидата: 1) ім'я і прізвище кандидата; 2) опис його/її заслуг, 3) фотографію кандидата (побажано чорно-білу).

Просимо вас, знову цього року, урядовців Окружних комітетів, урядовців відділів і усіх членів УНСоюзу про співпрацю. Вона причиниться до продовжування цієї гарної союзової традиції вшанування особи гідної цього відзначення, до поширення доброї реклями для його відділу та округи, і також до заохочення інших членів до братської діяльности.

З братським привітом і пошаною до вас:

Андрій Воробець,
крайовий координатор
братської діяльности

Володимир Гординський

„БО ТАК ТРЕБА БУЛО"

В грудні 1940 року народний комісар легкої промисловости в Києві М. Каганович викликав мене зі Львова на обговорення справ продукції і постачання хутряної та шкіряної промисловости. Я тоді не зважаючи на свої 25 років, завдяки своїм студіям у Відні і досвідові з праці був назначений директором хутряних і частинно шкіряних фабрик у Львові. Але в дійсності Кагановичеві ішлося про те, щоб я привіз із собою взори шкіряних плащів і хутер з докладними вимірами для членів його родини...

Перебування в Києві я використовував на те, щоб оглянути свою столицю. Побував у Софійському соборі, у якому якраз тоді стягнули один метер кам'яних накладених плит з підлоги і відкрили на стінах незнану мозаїку. Був в декількох музеях, був в опері і дуже хотів оглянути Печерську Лавру, яку тоді переіменували на антирелігійний музей. Але я прийшов запізно, бо прогулька якраз відійшла, а найближча мала зібратися за день або два. На другий день мені треба було від'їхати до Львова і чекати не міг. Я записав скільки людей треба на таку прогульку? Відповідь була 20, і кожний платить по одному карбованцеві. Я витягнув з кишені 20 карбованців, поставив на стіл і сказав, що то вже є прогулька. Після деякої надуми мені дали провідника і ми пішли в печери.

Провідник гарною українською мовою запитався мене: „Ви із Західньої України, то вам здається антирелігійної пропаганди не треба?" — я відповів, що не треба, і так ми ішли мовчки рядом, а тоді він почав: „Західня Україна — там знаю про проф. Возняка, проф. Студинського, проф. Гординського..." я перебив йому і сказав, що Гординський мій батько. Мій провідник затих, а за деякий час почав знову говорити, що він був професором української літератури. Тепер він є інструктором по безбожництві, а тоді додав: „Бо так треба було!". До кінця ми вже нічого не говорили. При вході він нежданно мене обійняв і сказав: „Передайте мій гарячий привіт Західній Україні" і з сльозами в очах відійшов коридорами назад.

У тих словах „бо так треба було" я відчув трагедію України і те сказання по сьогоднішній день мене переслідує.

Колись Юрій Лавріненко, сьогодні покійний уже, оповідав мені про те, як арештували Максима Рильського і кольбою вибили йому зуби й зламали щоку. Після того він почав писати вірші про Сталіна, „бо так треба було!". Не без певної приємности читаю сьогодні його вірш „Сталінові рідному" з 1949 року. Цей вірш своєю інтонацією та змістом виглядає на жарт або кпини. А Лавріненко додав, що без таких вимушених віршів він не зміг би був виховати плеяди одухотвореної української молоді.

У добу нашої еміграції з України дуже мало людей приїздило на Захід і ми мало знали про те, що там діється. До того кожну зустріч з людьми з України наші націоналістичні кола уважали за зраду. Клич „не зустрічатися" мав бути обов'язковим для кожного з нас. Але ми, голодні відомостей з України, таки зустрічалися. І це відбувалося в Українському Інституті Америки в Ню Йорку або в домі Йосипа Гірняка. В Інституті мій брат Святослав мав своє ательє і до нього приходили мистці, поети, письменники і навіть музики. З того часу у пам'яті залишилися імена як Ростислав Братунь, Роман Лубківський, Ірина Вільде... Всі вони шукали за літературою, забороненою в Україні або хотіли купити Біблію чи якусь іншу релігійну літературу.

Не можу забути одного

(Закінчення на стор. 4)

Галина Маняко

Орел України

(Симонові Петлюрі присвячую)

Симон Петлюра! Тільки два слова,
Але для нас він — ворог неволі,
Мужність козача, погляд орлиний
Славної, вільної, вождь України.
Симон Петлюра — сурма свободи!
Будеш, ти, жити вічно в народі,
В пам'яті, в душах, у наших серцях,
Кличе нас Правда під Симона стяг!
Стяг України! З ним ми не згинем!
З ним рідний край із руїни піднімем,
З ним ми розіб'ємо вражі навали,
Й знову добудемо долю і славу.
Житимеш, батьку, у нашому чині,
Житимеш, щоб жила Україна,
Поруч з тобою стоїть Батьківщина.
Разом з тобою розквітне калина.
Симон Петлюра — це сурма свободи,
Зоря Перемоги і доля народу,
Вража облуда нас не убила,
Він для дітей наших слава і крила.
Є Україна, була і все буде!
Сина свого вона ні, не забуде,
Згинула неволя, кати і облуда,
Щезли тирани, знову живуть люди!

Микола Рішко

м. Ужгород

ОДНА НАС МАТИ ВЕРХОВИНА ПОРОДИЛА

(до 95-річчя від дня народження Василя Ґренджі-Донського)

З букетом весняних першоквітів, у призадумі, нахиливши голову стою в центрі міста Ужгороду перед гарною меморіяльною дошкою нестихаючого соловейка Срібної Землі чарокрасних барвінкових Карпат, талановитого письменника — прозаїка і поета, одного з перших основоположників новітньої закарпатської української літератури Василя Ґренджі-Донського, який після довгих літ повернувся до нас, у свій рідний край у всій силі й красі. Його голос, мов звуки вівчарської трембіти, нині чути від гордочолої Говерлі до дзвінкого Ужа. З почуттям гарячої любови вітаю його, як вірного сина народу, як найближчого моєму серцю друга й першого вчителя — натхненника на стежці в світ прекрасного — поезію. І миттєво, мов на голубому екрані, меморіяльна дошка зникає й він з'являється переді мною, як колись, живий, простий, розумний, говірливий, добряче усміхнений. Чую його голос, відчуваю дружній потиск рук, обійми...

Ще будучи студентом Пряшівської вчительської семінарії, я залюбки уважно читав його милозвучні вірші в тодішніх газетах та журналах „Наш рідний край", „Пчілка". Полюбились, бо й сам починав віршувати. І так кортіло познайомитися із незвичайною, загадковою для мене, людиною — живим поетом. Подався то пішки, то на возі з рідного села Драгова, що на Хустщині, в окружний центр селище Волове (нині Міжгір'я), де на окраїні жив це молодий поет. В дорозі думав, як підійти до такої людини, як поклонитися, що говорити...

На невеличкому подвір'ї, перед чепурною дерев'яною хатиною трохи вищий ніж середнього росту, з високим чолом, в окулярах, господар ручною пилою рубав букового круглячка. Я поздоровився й запитав: „Будьте такі добрі, скажіть, де живе наш поет, пан Василь Ґренджа-Донський?" Він випростався, підняв угору пилку й, посміхаючись відповів: „То я буду той, пробачте, великий пан. Прошу, заходьте ближче." Я представився. „А, так це ти, друже Миколо! В журналі „Наш рідний край" я читав твого вірша „Мрія". Гарний, мелодійний," — похвалив він і продовжав: „Ми з тобою родичі й по перу. Я, мабуть, не набагато старший (9 р.). Та прошу, не величай мене паном і на „ви". Я для тебе буду від нині Василь, а ти для мене — Микола. Ми з одного кореня прийшли на світ, одна нас розумна, талановита мати Верховина породила й якось тяжко зростила".

Зайшли ми в чистеньку хату. І розпочалася довга задушевна розмова. Я прочитав два вірші. Василеві сподобались. З мого дозволу він замінив пару слів і сказав: „Добре, Миколо. Маєш іскру Божу. Пиши, читай вірші наших корифеїв Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки та інших поетів". Він теж прочитав кілька невеличких віршів. Вкінці подарував мені безцінний скарб — свою збірку поезій „Тернові квіти полонин". Це була в мене перша книжка з автографом, яку я беріг, як зіницю ока. Згодом, уже будучи вчителем, мені вдалося придбати й збірки „Китиця квіток", „Золоті ключі" та „Тобі, рідний краю". Вони були й моїм підручником у школі. Донині, вже теж посивілі, мої колишні учні при зустрічі зі мною охоче декламують вірші свого гірського соловейка Василя, а ще тишком-нишком наспівають куплетики з віршів, написаних коломийковим розміром, як наприклад:

Повій, повій, буйний вітре,
Із гори в долину,
Неси душу, буйнесенький,
Там, на Україну.

Але, на жаль, тих збірок я не встиг сховати від злочинців — гортіївсько-фашистських окупантів, які разом із іншими цінними книгами спалили їх. Спалили. Та не спалили вони живе слово співця полонин, його й нашу любов до знедоленої верховини, ненависть до тодішніх нових ворогів, боротьбу за правду і волю.

Після того пам'ятного дня ми ще кілька разів зустрічались в Ужгороді й Хусті. А остання розпочалася, кров'ю полита, в тячівській тюрмі-катівні в березні 1939 страхітливого року. Мене терорист і жандарм вштовхнули кулаками в камеру, в якій уже, з синяками на обличчі, був Василь. Він схопився й ми обнялись. Це вже не сподобалось катюгам — така зустріч двох великих „грішників". Про це Василь у своєму щоденнику за 26-те березня згадує так: „Під вечір відчинилися двері і в мою камеру приводять молодого нашого поета Миколу Рішка. „Микольцю, колеґо, друже мій, і ти тут?!" — питаю. Виявляється, що тут ув'язнена і його дружина (вчителька). Каже, що драгівські селяни захищали від окупантів кордон. І всіх заарештовано й приведено сюди у в'язницю. Через півгодини Рішка забрали від мене, а куди — не знаю..." На прощання він вигукнув: „Тримайся, Микольцю!" „Буду" — відповідаю.

Після щоденних вислухів, побоїв у тячівській та хустській тюрмах, у тимчасово перехідному концтаборі біля села Крива, ми зустрілись у кінці квітня аж на угорській території, на окраїні міста Ніредьгази, в концтаборі Варйолапош, колишньому графському жеребинцю та свинарнику. Тут уже було понад 1,000 в'язнів зі всіх куточків окраденої безборонної Верховини — вчителі, творча інтелігенція, лісоруби, робітники, селяни — весь цвіт народу, борці за свободу. Всі виснажені, голодні, з подряпаними обличчями. Та душею не вбиті, не каються, нескорені.

Велику групу в'язнів, у якій був і я, загнали в довжелезний хлів-жеребинець, де ще було місце присісти в смердючих цементових перегородках обабіч прохідної доріжки, на якій терористи спостерігають за поведінкою жертв — рухом, прислухаються до розмови... Василь уже був тут. Мене штурхнули в перегородку досить далеко від нього. Та ми привітались поглядами й піднятим рук. Сидимо по-турецьки. Суворі, похмурі, мов гори в лиху погоду. Та, як казав поет О. Олесь, „з журбою радість обнялась" хоч на кілька хвилин. Василь підвівся і на повний голос вигукнув: „Дорогі браття! Великдень уже минув, але згадаймо про нього і заспіваймо величне „Христос воскрес!" Всі якось тяжко встали й величаво заспівали „Христос воскрес із мертвих, смертю смерть поправ і сущим во гробі живот дарував"! Дорого нас коштував цей „Христос воскрес"!. У хлів, мов звітрені вовки, увірвались поліцаї, жандарми, терористи, детективи. Б'ють кого попало. А Василя, мене та інших вибірково тягнуть у приміщення-катівню на вислух. Всі повертаються зі свіжими синяками, кривавими рубцями на обличчях. Звичайно, Василеві найбільше дісталось. Та, повернувшись, він вигукнув: „Христос воскрес!" Всі одностайно відізвались: „Воістину воскрес!" Наш голос, великодня пісня долинула й до простих, чесних, працьовитих угорок, які через розбиті віконні шибки кидали нам хліб, солонину, ковбасу, яблука...

Нарешті через три місяці, 27-го червня 1939 року була проголошена амнестія й групами покалічених в'язнів пускали додому. З того часу наші терністі дороги з Василем розминулись назавжди.

* * *

Василь Ґренджа-Донський залишив довічні сліди доброго, корисного й найкращого в людській пам'яті на

(Закінчення на стор. 3)

М. Захарка...

(Закінчення зі стор. 1)

правильність касового звіту.

Після вибору нової Управи, перевибраний голова М. Захарко подякував за довір'я до нього і інших членів Управи і попросив до слова головного касира УНСоюзу О. Благітку.

О. Благітка почав свій звіт переглядом організаційної праці і ствердив, що на 12 відділів в Окрузі тільки сім відділів брали активну участь у приєднанні нових членів. У 1991 році вписано в члени 22 особи, тобто на 1-го члена більше, як попереднього року. М. Захарко, Відділ 349-ий, придбав вісім членів, С. Лонишин, Відділ 372-ий приєднала п'ять членів, Ірена Пендер, Відділ 209-ий, забезпечила чотири члени; два члени приєднав В. Матковський, Відділ 104-ий. По одному членові дали: Надя Рінник, Відділ 353; Іван Бабин, Відділ 168 і Катерина Пров, Відділ 26.

О. Благітка подякував М. Захарковi за його працю, як також всім організаторам нових членів. Він погратулював за підвищення виконаної квоти в Окрузі, тобто на 29% більше, як попереднього року. Головний касир подав, що коли б п'ять неактивних Відділів приєднали по одному членові, то квота була б виконана на додаткових 12%.

Після цього О. Благітка перейшов до загального перегляду організаційної праці цілого УНС у 1991 році. Загальна сума забезпечення, на приєднаних 1,346 нових грамот виносила 9,621,000 дол. Ото ж виконано квоту на 67%. Для порівняння подав, що в попередньому році, який був конвенційним роком, виконано квоту на 80%. У 1991 році УНСоюз втратив 1,861 членів. В дальшому О. Благітка звітував про фінансовий стан УНСоюзу і стверджив, що майно зросло на 1,263,000 дол. В порівнянні з 1990 роком зріст майна УНС був лише 320,000 дол. О. Благітка подав, що від часу існування УНСоюзу, 98 років тому, виплачено членам, або їхнім спадкоємцям 91 міл. дол. Це показує солідну фінансову базу УНСоюзу.

В 1991 році УНСоюз доплатив до своїх видань 959,000 дол., а на утримання Союзівки видав 342,000 дол. На стипендії призначено 117,000 дол. Отже, ніяка інша українська установа не може похвалитися такою фінансовою підтримкою української громади.

Одна нас мати...

(Закінчення зі стор. 2)

ниві відродження нашої культури, літератури. Він оспівав нашу славну минувшину, будив і будить свідомість народу, вчив і вчить любити рідний край, його неповторну красу, рідну мову, пісню.

Нині схиляємо голови перед його невсипущою бджілкою, дочкою поета Зіркою, яка в нелегких матеріяльних умовах підготувала до друку вже дванадцятий том творів свого батька в ЗСА. Відрадно знати, що після довгого замовчування, в наш сприятливий час, у кінці минулого року ужгородське республіканське видавництво „Карпати" (директор В. Данканич) випустило в світ об'ємистий том вибраних творів письменника й готується до видання том щоденників. А з нагоди ювілею — 95-річчя від дня народження видатного майстра красного слова, 23-го квітня відбудуться врочистості вшанування його світлої пам'яті в Ужгороді, в його рідному Міжгір'ї й по всій Верховині.

* * *

Немає в живих мого нерозлучного друга Василя. На жаль, остання наша зустріч відбулася біля красного нагробного пам'ятника на чужині в місті Братиславі. Кладучи букет квітів на могилу, у душі на прощання відозвались слова:

Сліди твої, Василю, друже,
В народній пам'яті нестерті.
Хто всю любов віддав народу —
Не може зникнути, померти!

Березень, 1992.

,,Бабуні..."

(Закінчення зі стор. 1)

було письмового контракту з власниками-колективом оздоровчого табору „Гренада" обкому профспілки працівників агропромислового комплексу, а тільки усне домовлення. Все ж таки існували усне узгіднення, що в заміну за винаймом керівництво семінарії уліпшить приміщення, які треба було пристосувати до цілорічного ужитку, а не, тільки для літнього табування.

Першим таким уліпшенням зі сторони семінарії було запровадження газових проводів, яке вдалося довершити тільки тому, що самі семінаристи копали рови для прокладення газових труб. Вміжчасі економічна ситуація в Україні мінялася з години на годину й уділовці-власники колективу „Гренада" вирішили також скористати та, не зважаючи на усне домовлення, зажадали астрономічну суму карбованців щомісячної ренти, вигідно забуваючи за кошти проведених уліпшень та газових труб. Власники комплексу в травні 1991 року відмовили дальший винайм приміщень і зажадали звільнення приміщень.

Тим часом деякі уділовці свої уділи подарували УГК-Церкві, що зробило Церкву співвласником. Одначе до порозуміння не можна було дійти, справа опинилася в суді, але поки справа вирішуватиметься, семінарія залишилася в тих приміщеннях. Але, щоб дати до зрозуміння по чийому боці сила, інші уділовці вирішили таки перешкодити семінаристам у навчанні та позбавили приміщення семінарії гарячої води, ґазу та електрики. Тут о. І. Терлецький підкреслює, що Церкві на допомогу прийшла армія, позичивши дві польові кухні, а дрова семінаристи здобувають з прочистки найближчого лісу та не втрачають покищо надії на позитивне закінчення конфлікту.

Продовжуючи розповідь, о. І. Терлецький повертається до початку навчального року та розповідає, що від вересня 1991 року нова адміністрація Львівської Духовної Семінарії має такий склад: отець-ректор — Владика Юліян Вороновський, віцеректор для справ академічних і навчальної програми — о. І Тарлецький, віцеректор, відповідальний за щоденний порядок, дисципліну і господарські справи — о. Олександер Кенез із ЗСА, також одним з перфектів є 82-літній о. Микола Пристай, який понад 40 років був сибірським засланником. Обидва священики з Америки крім ділянок, за які відповідають, мають додаткові години викладів, о. І. Терлецький з богослові та бібліотекарства, а о. О. Кенез з патрології (вчення св. Отців Церкви). Вичисляє отець також і тих інших учителів, які є викладачами в семінарії, зокрема д-ра Андрія Кравчука з Оттави, який викладає біблійну етику, о. Степана Минюка — викладача логіки, отців Богдана Білинського, Василя Михайлюка, Михайла Пришляка і Петра Ґаладзу, два останні з Польщі, та цілий ряд викладачів львівських шкіл, які викладають по дві години денно два рази в тижні. Все це, стверджує о. Іван, є добре, але нам доконче потрібно людей з довшими викладовими зобов'язаннями, котрих присутність надала б семінарії більшої стабільности, а з цим і академічного стажу, який би дорівнював іншим богословським академіям в Европі. Тут о. Іван зупиняє свою розповідь, заявляючи, що хоче підкреслити факт, що в Україні є великий брак священиків і саме з уваги на це вишкіл нових священиків відбувається під сучасну пору не устійненим шляхом приписаних курсів і років навчання. Щоб краще пояснити, він завважує, що тепер у семінарії семінаристи поділяються на три групи: перша 60-членна група — це приспішена група, що своє навчання закінчує протягом двох років — тут священики та дяконі; друга група із 190 осіб понад 21 років життя, які мають вже закінчену вищу світську освіту і тепер переходять трирічне навчання теології та інших богословських дисциплін, і третя група — це 18—21-літні юнаки, перед якими нормальна п'ятирічна европейська богословська навчальна програма, два роки філософії та три роки теології, крім інших потрібних дисциплін. Зазначує о. І. Тарлецький, що вже в наступному навчальному році всі семінаристи будуть реєструватися на нормальну п'ятирічну програму богословських студій, куди в основному не будуть приймати жонатих чоловіків.

Це зовсім не означає, що не буде жонатих священиків, навпаки, кожний богослов на четвертому році буде обирати свій сан жонатого чи не жонатого священика.

Коли мова про те, що не будуть приймати на богословію одружених чоловіків, то це втому розумінні, що важко жонатому мужчині, батькові дітей, покидати напризволяще родину на п'ять років і вступати на богословію. Хто ж дасть родині удержання під час його навчання? УГКЦ не може собі дозволити на це, бо й так всі семінаристи мають повні стипендії, тобто навчання та щоденний прожиток і мешкання. Досі це дозволялося, бо була критична потреба священиків для обслуги вірних.

Наша розмова добігає кінця, а ще стільки запитів до о. І. Терлецького, який з великим ентузіязмом розказу про кожний момент ним пережитого в Україні відродження та щоденного життя УГКЦ. Вся його увага звернена на допомогу цьому церковному життю, яке, на його думку, відродилося завдяки в першу чергу отим усім бабуням, які не дали йому загинути впродовж десятиліть. Він упевнено твердить, що „ядром Церкви в Україні є бабуні", які були тим першоджерелом інформації та духовним вогнищем в Україні, бо ж вони були живими свідками, того що було колись. Вони, бабуні, вчили своїх внучат складати три пальці та напотемки класти знак хреста і шептати слова молитви Господньої.

Питаємо ще про взаємовідносини з іншими віроісповіданнями, і тут о. Іван говорить про добрі відносини з УАПЦ, які з дня на день стають кращими. При чому розповідає, що в Україні є дуже багато різних релігійних сект, почавши від послідовників Гаррі Крішни, Української Духовної Республіки Олеся Бердника до різних протестантських сект, які, користаючи з розвалу атеїстичної імперії, ловлять безвірні душі у свої сіті.

Отець І. Терлецький повний далекойдучих думок і плянів, і завдань. Ще питаємо, чи Львівська Духовна Семінарія є єдиною покищо в Україні, довідуємося, що існує Богословський Інститут в Івано-Франківському, де є 224 повних студентів і 135 студентів на частинний час і 40 студентів у Зарваниці. Ці студенти беруть відповідні лекції, але не живуть спільним життям, як у Львівській Духовній Семінарії в Рудному.

Ще багато цікавого міг би розказати о. Терлецький, але... Кінчаючи свою розповідь, він зазначує, що „шлях важкий, але, Господи, який я сповнений задоволенням з можливости прислужитися і допомогти рідній Церкві". Заявляє також, що потреби Львівської Духовної Семінарії є різноманітні та будь-яка допомога буде прийнята з вдячністю. Всяку допомогу можна висилати через особистого представника Митрополита Мирослава Любачівського, Владику Василя Лостена, зі зазначенням на фонд Львівської Духовної Семінарії УГКЦ.

Повертається о. І. Терлецький на наступних два роки в Україну до Рудного, щоб продовжати розпочаті діло. Він сповнений оптимізму, який передається всім — зі щирого серця бажаємо йому та його вихованцям успіхів.

ДОПОМОЖІМ ДІВЧИНЦІ

Дорогі брати-земляки в розсіянні!

Оцим хочу звернутися до Вас з проханням допомогти маленькій дівчинці в Україні. Її ім'я Оксана Дзвідзінська, вона має вісім літ і ходить до другої кляси. Живе на Львівщині в селі Добряни, коло Стрия. Вона дуже гарно вчиться, чудово декламує вірші, співає і бере участь у всяких активностях та імпрезах села і парафії.

Справа в тому, що Оксана вродилася без трьох ребер і зі скривленим хребетним стрижнем, який щораз більше кривиться. Вона калічка, але це каліцтво прогресивне і поступає з часом далі. Батьки їздили, де могли, по лікарях в Україні і навіть їхали до Москви, але їм там сказали, що того роду операції тут не виконуються і що одинокий рятунок поїхати в Америку, де для таких операцій є відповідне обладнання, техніка і ліки. Шанси на операцію, якщо б дівчинку перевести в Москву, згідно з заявами лікарів, є один процент на сто. Це значило б віддавати дитину на певну смерть. То ж батьки і забрали дитину до дому.

Несподівано для мене самого, на запрошення мого приятеля о. Романа Мірчука, я перебуваю зараз в Америці. Знаючи безнадійну ситуацію тієї дитини і неспроможність її чим небудь в Україні помогти, я в імені заклопотаної мами і себе, як пароха того села, рішив звернутися до земляків тут з проханням про якунебудь допомогу. Перед відїздом сюди звернулася до мене мама Оксанки: „Може знайдеться там хтось такий добрий, щоби допоміг моїй дитині".

Кожна найменша поміч буде з подякою прийнята і Бог Вам за це сторицею винагородить.

Тому сердечно прошу Вас, дорогі мої, поможіть дівчинці Оксанці. Поможіть, чим можете: пожертвами на приїзд сюди, (треба також квиток батькові чи матері, бо сама ж дитина не приїде); поможіть лікарськими послугами, як хто з Вас і сам лікар, чи знає іншого лікаря, який міг би дати безкоризно свої послуги; поможіть, а це може і найважніше, з приміщенням у шпиталі, як хто з Вас є керівником лікарні, чи має приятеля на такому пості, що міг би це зробити.

О. Іван Говгера

П. С. Долучуюся дуже щиро під цим закликом о. Івана, мого приятеля і якщо Ваша ласка, просимо надсилати пожертви на таку адресу: SS. Peter and Paul Ukrainian Catholic Chrch, Rev. Roman Mirchuk, Pastor, 30 Bentley Ave., Jersey City, N. J. 07304, „Oksanka Gund".

о. Роман Мірчук

Вийшли...

(Закінчення зі стор. 1)

Куп'як усе своє життя ні на хвилину не припиняв боротьби за Українську Державу, як на його рідній Львівщині, так і в тих краях, куди його заводила ця боротьба. Та й вороги нашого народу день і ніч уже багато років не можуть змиритися з тим, що вояк Української Повстанської Армії, Дмитро Куп'як ще живе".

Спогади свої автор цієї книжки розпочав від дитячих, а тоді юнацьких літ і цей розділ є п. з. „Під польською окупацією". Відтак він верстає шлях у дальші роки його життя й двох інших окупацій України. І так другий розділ відкриває роки, що зветься: „Перша московська окупація", а відтак ідуть розділи: „Німецька окупація", „1944—1945", „1945—1946 у Польщі", „(1946— 1964) Німеччина, Англія, Канада" та Документальні додатки.

Книжку збагачують фотографії, що доповнюють переживання в громадському і особистому житті автора, а знимок цих є 108.

Книжку можна замовляти у автора: Dmytro Kupiak, Box 93, Milton, Ont. L9T 2Y3 Canada.

В БРЮССЕЛІ ЗАВЕРШИЛАСЯ нарада, присвячена питанням економічного співробітництва на Близькому Сході. У ній взяли участь представники країн Европейської спільноти, а також арабських держав. Спільний ринок пробував переконати арабів в необхідності співпраці з жидами, зокрема в доцільності запровадження на Близькому Сході норм вільної торгівлі, неконтрольованого пересування трудових ресурсів і капіталів. Однак представники арабських країн наполягали на економічній блокаді Ізраїля. Вони хочуть спочатку політичного врегулювання конфлікту, і тільки після цього погодяться на економічне співробітництво.

ВИСТУПАЮЧИ В ЛЯЙПЦІГУ, канцлер Гельмут Коль заявив, що Німеччина, яку минулого року критикували за відмову післати війська на іракський фронт, відтепер повинна брати участь в міжнародних операціях, спрямованих на підтримання миру. Щоб змінити конституцію, яка забороняє використання німецьких військ за межами юрисдикції НАТО, потрібно буде дістати згоду соціял-демократів, котрі перебувають в опозиції. Німецьке міністерство оборони повідомило, що Гельмут Коль і французький президент **Франсуа Міттеран** домовилися про створення „европейського корпусу", який буде складатися з **50,000—100,000 вояків з Німеччини, Франції й інших країн Західньої Европи. Німеччина і Франція все активніше виступають за створення окремих европейських збройних сил.**

У КВІТНІ ГУРТОВІ ціни у З'єднаних Стейтах Америки збільшились на 0,2 відсотка у порівнянні з таким станом у березні цього року. В загальному за перших чотири місяці гуртові ціни зросли пересічно на один відсоток. Квітень був деяко кращим місяцем під кожним оглядом тому, що Урядові президента Джорджа Буша вдалося зупинити інфляцію, а мінімальний зріст цін в квітні економісти пояснюють тим, що взагалі ціни на харчові продукти зросли на приблизно 0,3 відсотка. Також зростають ціни на інші товари, наприклад, на бензину і оливу до огрівання домів на 1.4 відсотка.

На численні запити рідних, приятелів та знайомих

бл. п.

СТЕПАНА ЧУМИ

подаємо до відома та просимо замість квітів на свіжу могилу Покійного

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ НА:
допомогову організацію Харітас у Львові

CARITAS

на конто ч. 17207-00 в кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку
або Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля

CHILDREN OF CHORNOBYL RELIEF FUND

на конто ч. 17167 в кредитівці „Самопоміч" в Ню Йорку.

У п'ятнадцяту річницю

бл. п.

ЮСТИНИ РУДЯК

Буде відправлена Служба Божа 2-го червня, 1992 в слідуючих церквах:

Українській католицькій церкві Пресвятої Богородиці в Норт Порт
Католицькій церкві Івана Хрестителя в Логейні, Огайо
Гарвардському Університеті
27-го травня в Польщі

Про молитви за душу покійної Юстини просять:

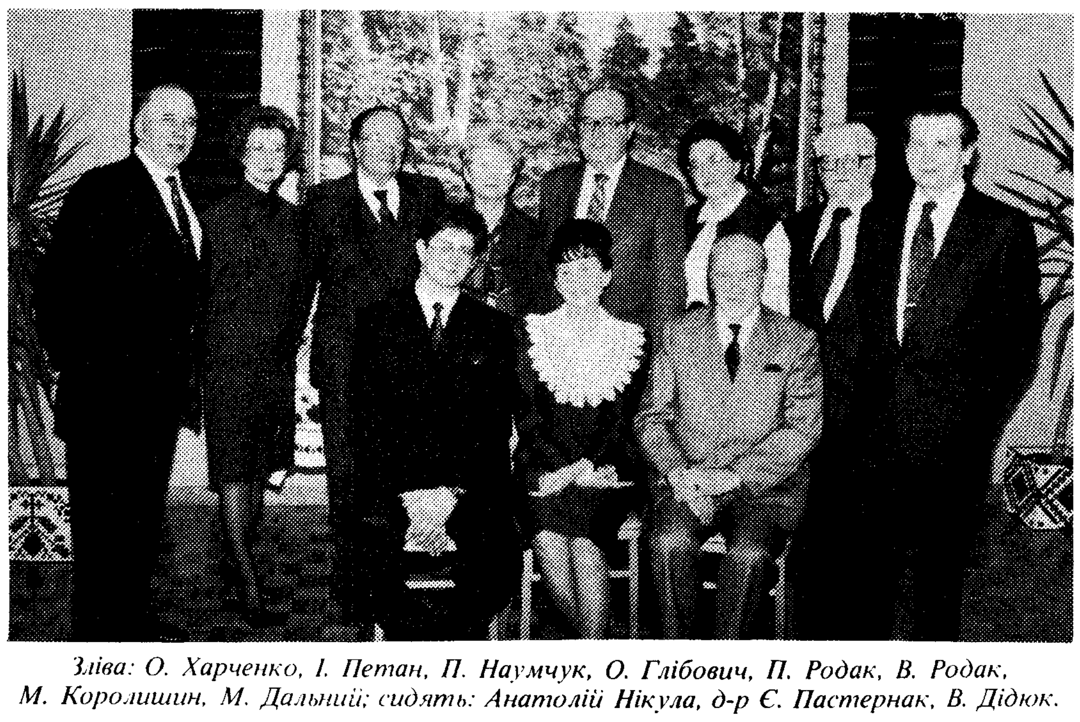
муж — ЯКІВ
доня — МАРУСЯ

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Ден Квейл прибув у вівторок, 12-го траня, до Японії на чотириденну візиту. В центрі переговорів між віцепрезидентом і японцями є знайти формулу збільшення торгівлі між З'єднаними Стейтами Америки і Японією та отримати дозвіл від Японії на експорт американських товарів в більшій кількості. Буде розглянена також пропозиція вкладу ЗСА і Японії у програму допомоги Заходу країнам СНД і Східньої Европи.

Відвідини Пансіону ім. Івана Франка в Міссісаґа

Зліва: О. Харченко, І. Петан, П. Наумчук, О. Глібович, П. Родак, В. Родак, М. Королишин, М. Дальний; сидять: Анатолій Нікула, д-р Є. Пастернак, В. Дідюк.

(СУЖК). На запрошення екзекутивного директора українських пансіонів д-р Євгенії Пастернак, в суботу, 15-го березня, в Пансіоні І. Франка в Міссісаґа відбулася зустріч — пресова конференція з участю представників преси, радіо і телебачення. Українську пресу представляли ред. В. Дідюк („Свобода"), О. Глібович („Гомін України"), ред. М. Королишин („Батьківщина"), ред. М. Дальний („Нові Дні"), І. Петан („Світло"), П. і В. Родаки („Молода Україна"); радіо: О. Харченко („Радіо Канада") і П. Наумчук („Пісня України"); телепрограму „Світогляд" — І. Корпан. В пресовій конференції взяв участь також Анатолій Нікула — спеціяльний кореспондент газети Верховної Ради України „Голос України".

Д-р Є. Пастернак привітала учасників конференції з подякою за відвідини, а ред. В. Дідюк — голова СУЖК, відкриваючи конференцію, представив учасників включно з кількома гостями з України і членами дирекції пансіону, подякував за запрошення, та в імені присутніх виголосив велике признання д-р Є. Пастернак за її довголітню працю та небуденні досягнення у житті старших людей, у створенні прекрасних умов, а найголовніше у рідному українському середовищі. В короткій газетній статті тяжко написати про Пансіон І. Франка та його екзекутивного директора. Це вимагало б окремої і немалої довідки. Тут я тільки покличуся на слова св. п. сенатора П. Юзика, який на посвяченні Пансіону сказав: „Український рай" для старших. Так, пансіонат, як і ентузіяста його побудови і довголітнього екзекутивного директора д-р Є. Пастернак оцінюють свої і чужі. Вони є не тільки признанням, але й пошаною та відзначеннями. Науковий світ признав їй два докторати. Державний — найвище відзначення „Орден Канади", а Комітет Українців Канади ще в 1966 році відзначив її Золотою медалею і Почесною грамотою Тараса Шевченка. А тепер, повернувшись з України, д-р Є. Пастернак і там знайшла повне признання, одержавши однією з перших медалю ім. Винниченка та Почесну Грамоту за її поважний фінансовий вклад допомоги Україні. Досягнення д-р Є. Пастернак — це рівночасно й досягнення цілої української спільноти, якими ми гордимось перед нашим і чужинецьким оточенням. Перелічені тут признання далеко не всі, бо скромність директорки не дає змогу відкрити їх, навіть докучливим редакторам...

Д-р Є. Пастернак дещо з хвилюванням розповіла учасникам конференції про свої відвідини України. Вони були дуже успішні, бо в порівнянні до попередніх років, коли вона була тоді у складі міжнародної комісії, — це велика в позитивному сенсі різниця. Вона мала змогу перебувати у різних урядових установах і організаціях, де знаходила повне признання. Оглянула кілька домів для старших у Києві, поробила певні заходи, щоб прийти їм з всебічною допомогою, бо обставини там дуже невідрадні. Її вітали з признанням і захопленням. У своєму слові вона також підкреслила важливу проблему в Україні, як і тут в Канаді — суть старости, старіння та допомоги старшим і потребуючим. Щирими оплесками і „Многоліттєвім" учасники конференції подякували д-р Є. Пастернак за її всебічну працю і щире ставлення до української преси.

Із словом про обставини в Україні виступив Анатолій Нікула — спеціяльний кореспондент газети „Голос України", який завдяки пансіонатові і її директорові має змогу працювати в Музеї Уласа Самчука, збираючи матеріяли для написання докторської праці. У проведеній дискусії і питаннях брали участь всі учасники, які у дружній атмосфері порушили, обговорили і одержали відповіді на поставлені питання.

По закінченні пресконференції учасники були запрошені до прекрасної їдальні, де під проводом директорки чемна обслуга гостила їх „королівським прийняттям", а все було українське: накриття, обруси, образи, різьба, чудова атмосфера. По вечері учасники оглянули ще деякі частини дому — музей, мистецькі вироби мешканців пансіону, вишивки, писанки, ручні роботи, кераміку, образи, чудову каплицю, де моляться мешканці пансіонату, бібліотеку і коридори, які обсаджені деревцями і виглядають як паркові алеї... Все гарне-гарне, чудове. В канцелярії диреторки прощаємось і дякуємо за все. Ще подарунки, і кожний учасник вибирає собі мистецьку подушку продукції мешканців пансіону жінок-добровольців. Д-р Євгенії Пастернак бажаємо ще довго в міцному здоров'ї проводити цю велику і відповідальну працю для добра тих, які цього потребують.

„Бо так треба..."

(Закінчення зі стор. 2)

вечора в домі Йосипа Гірняка при 159 Друга авеню в Ню Йорку. Це було 26 років тому. Тоді прийшов Іван Драч і Дмитро Павличко, я був з братом Святославом і був господар з дружиною Олімпією. Розмова була сердечна і дуже речева. Говорилося про театр, літературу, мистецтво, політику і перспективи української культури. А тому, що мій брат від дитинства позбавлений слуху, Павличко і Драч мусіли йому все писати. Після прочитання вони ті записки нищили, але деякі збереглися і це дуже цікаво переглядати їх сьогодні. Їх писали ще молоді поети, але вже з точно визначеним українським світоглядом, що прозирав з-поза всіх обов'язкових позицій „бо так треба". Які ж були основні думки тих записок?

Незважаючи на тиск і терор існує своя молодь і кожна ділянка культурного життя пробивається назверх. Діяспора мусіла активно виконувати ту культурну роботу, яка в Україні є заборонена. Під поглядом політичним, як хочемо бути рівноправними громадянами світу, світоглядово мусимо бути правдивими демократами з дополискою: „І ви тут і ми там". А це значить, що всі громадяни України мусять мати рівні права, без різниці політичних поглядів, релігії, раси і т. д. Нам треба пригорнути всі меншини до будови України. Релігійні приналежності базувати на індивідуальній совісті людей.

В еміґраційній дійсності серед кличів „Україна для українців", „не зустрічатися" тощо, таких поглядів загал не приймав, а з точки погляду 1992 року вони були пророчими. Бо якраз і Драч і Павличко сьогодні проводять у життя ті ідеї, які тому чверть сторіччя ще дуже молодими виявили в закритій кімнаті в незабутнього Йосипа Гірняка в Ню Йорку.

Ми з братом були раді таким зустрічам, і сьогодні справді жаль нам, що Йосип Гірняк не дожив того, щоб бути свідком тих подій. Він блискучий режисер і актор справді пробойових драм-сатир Миколи Куліша, був сучасником і співтворцем блискучої і такої трагічної культури України кінця 20-их років — доби Рильського, Зерова, Курбаса, Хвильового, Петрицького. Він належав у нашій еміґрації до тих нечисленних культурників, які усвідомлювали собі і розуміли всі тонкі й одначе брутальні процеси ламання душ і знали, що українська людина вже виробила свій характер і тип, який навіть часово змішаний з іншими первнями, ніколи не тратить своєї первісної істоти.

● РОЗШУКИ ●

Богдан Трусевич
пошукує
Валентину Стахровську,
котра перебувала в Німеччині 1948 р. в таборі Ділінґен. Хто знає про неї або вона сама прошу писати на адресу:
Michael Bawus
601 Seneca Manior Dr.
A 16-s
Rochester, N.Y. 14609

Племінник
Сташовський Василь Григорович
пошукує стрийка
Н. СТАШОВСЬКОГО,
який мав дочку Луцину (заміжня, має троє дотей, всі дівчата). Останньо проживав в Англії. Хто знав би про нього або його дочку прошу писати на адресу:
Україна 293727
Дрогобицький р-н
с. Болехівці вул. Зелена 17
Сташовський Василь Григорович

Ковтик Методій Іванович,
пошукує брата
КОВТИКА АНДРІЯ ІВАНОВИЧА
народженого 19-го квітня 1920-го року. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
Україна
Львівська обл.
Старосамбірський р-н
с. Торчиновичі
Ковтик Методій Іванович

Подольський Степан Іванович,
пошукує брата
ПОДОЛЬСЬКОГО ПЕТРА ІВАНОВИЧА,
який виїхав в 1940-му році з Нойдорфу (Нове село) з німцем Шіцом, в якого служив. В 1961-му році написав листа з Австрії і виспав фотографії з жінкою Марією (дівоче прізвище Марек). Мав сина народженого 1949-го року. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
Україна 293727
Львівська обл.
Дрогобицький р-н
с. Болехівці
Подольський Степан Іванович

ГОЛОВКЕВИЧА ВАСИЛЯ МИХАЙЛОВИЧА,
пошукує сестра
Головкевич Анастазія Михайлівна
народжена 1922-го року. Останню вістку про нього мали 1941-го року. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
Україна 293770
Львівська обл.
Дрогобицький р-н
м. Стебник вул. Грушевського 4 кв. 84.
Макуляк Ольга Володимирівна

Сестра Партола Галина Михайлівна,
пошукує брата
ФЛЮТА МИРОСЛАВА МИХАЙЛОВИЧА
родженого в травні 1929-го року. В кінці липня 1944-го року був забраний на роботу в Німеччині. До часу забрання прожив вав у Дрогобичі вул. 25а тепер 31. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:
Україна 293720
Львівська обл.
м. Дрогобич вул. 31
Партола Галина Михайлівна

• ПРАЦЯ •

Wanted: Mothers Helper Room/board provided. Eight year old boy. Responsible for child care on holidays.
908 - 287 - 8557
leave message
Donna

● НА ПРОДАЖ ●

Як що бажаєте згубити вагу

Продаємо натуральний китайський чай, який поможе вам стратити вагу. Смак чаю приємний. Вислід ґарантований. Ціна одного опакування (30 торбинок) $7.99 плюс $1.50 пошта. Слати замовлення з чеком на адресу:
Everything Mail Corp.
P.O. BOx 27253
Los Angeles, CA 90027

• FOR SALE •

For Sale.
HOUSE & INCOME
3 bdrm home w/8 unit Motel & Rental Cottage on major hwy, just 20 min. from NYS Thruway, Exit 19. Near fishing, skiing & more. $185,000. Owner (914) 657-2002

●FUNERAL DIRECTORS●